

PAVOL WEISS

KAMARÁDKY

IVAN KREJČÍ
REŽIE

KOMORNÍ
SCENA
ARENA

KAMARÁDKY

Autor Pavol Weiss

Režie Ivan Krejčí

Dramaturgie Tomáš Vůjtek

Scéna Milan David

Kostýmy Jitka Stauder

Inspice Martin Kopecký

Text sleduje Kamila Holaňová

Plastiku Zlaté prase do inscenace vypůjčil sochař
Petr Szyroki, jemuž tímto děkujeme.

On ještě netuší,
co se ve mně skrývá.

Obsazení

Dana Tereza Císovská

Hana Renáta Klemensová

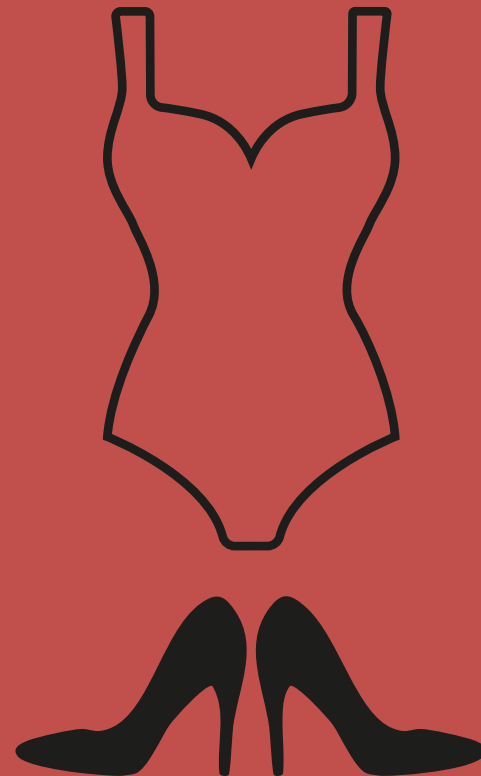
Petr Josef Kaluža

Premiéra 31. května 2025 v 18.30

Renesanční prozaik, dramatik, ba i galerista

Pavol Weiss (1962, Humenné) po maturitě na gymnáziu v Bratislavě pracoval v různých dělnických profesích. Pro jeho život, jak sám přiznává, byla rozhodující vojenská prezenční služba: „Prošel jsem všemi možnými sociálními zkušenostmi. Byl jsem dělník, topič, závozník. Zlom nastal, když se mi na vojně dostal do ruky Mladý svět a tam byla reportáž o školních Oscarech na FAMU. Začal jsem se připravovat na přijímačky, když šli kluci na pivo, já šel do knihovny. Když jsem chtěl na stroji psát povídky, musel jsem mít souhlas velitele, protože to byl diverzní nástroj. Nikdo nevěřil, že se tam dostanu. Ze sto dvaceti přihlášených přijali dva Slováci. Když se do něčeho zakousnu, snažím se to dotáhnout do konce. Myslím si, že rozdíl mezi těmi, co něčeho dosáhnou, a těmi, co nedosáhnou ničeho, je právě ve schopnosti realizovat věci. Žvanilů jsou vždycky plné hospody.“

Na pražské FAMU studoval v letech 1985 až 1990 dramaturgii a scenáristiku. Během studií získal ocenění za své povídky v různých literárních soutěžích, publikoval v časopisech Romboid a Smena na nedel'u, pro rozhlas zdramatizoval Sartrovu Zed' a Gorkého Matku, pro slovenskou televizi napsal pohádku Kráľovstvo kaluží. Napsal i několik filmových scénářů, ale nakonec strávil celé devadesátky v reklamní branži. Byl jedním ze zakladatelů reklamní agentury Soria & Grey, které se věnoval dlouhých dvacet let.

V roce 2003 vyšel jeho prozaický debut, román **Žime**, potom uvidíme. Následovala novela **Pomsta** (2004), generační román **Traja priatelia** (2006) a povídková sbírka Treba na chvíľu odísť (2011). V roce 2024 vydal svůj zatím poslední román **2500 týždňov**. O svém psaní, ve kterém nezřídka čerpá inspiraci z důvěrně známého prostředí byznysu, má velmi jasnou představu: „Člověk a jeho vzťahy se mňa (zatím) nejlépe zobrazujú přes přítomnosť. Kromě toho mám dojem, že o současnosti, i když často žánrově posunutá, píšu i ostatní spisovatelé na Slovensku nebo ve světě. Snažím se o jedno: aby čtenář mou knihu, když už ji vezme do ruky, nepustil a celou ji přečetl. Ale psaní je o přepisování... čím více piši, tím více jsem nespokojený.“

Důležitou součástí jeho tvorby je i literatura pro děti. Původně pro ty vlastní, s čímž se nijak netají: „Dokončil jsem dobrodružnou knihu pro prostřední dceru. Jmenuje se **Tajomný mlyn v Karpatech**. Původně byla o akční trojce, ale dcera řekla, že pokud tam nebude všech pět kamarádek, tak ji nechce. Takže pět děvčat prožívá prázdniny ve mlýně a zachraňuje orla královského před pytláky. Chtěl jsem být kdysi ochráncem přírody, tak je to trochu edukativní.“ **Tajomný mlyn v Karpatoch** vyšel v roce 2016 a o rok později následovalo pokračování **Tajomný mlyn v Karpatoch – Turecký poklad**.

Jeho divadelním debutem byla hořká komedie **Priateľ'ky**, kterou v roce 2006 uvedlo bratislavské divadlo Astorka (sám dal své hře podtitul Snád' tragikomédia v dvoch dejstvách). V anonymní soutěži DRÁMA 2006 se dostal se hrou **Bajmann Brothers** mezi finalisty, o rok později ji opět uvedlo divadlo Astorka. Ve sborníku divadelních her **Sarkofágy a bankomaty** (2011) publikoval hru **Ohrozenie** a v roce 2015 se s trpkou komedií **El Dorado** zúčastnil projektu **Ódy či frašky**. V roce 2013 se opět stal finalistou soutěže dramatických textů DRÁMA se hrou **Zo života ľudstva**,

kterou v roce 2016 uvedlo Slovenské národní divadlo v režii **Dina Mustafiće**. Takto na ni vzpomíná: „Moje divadelná hra je dystopie. Když si ji přečetl bosenský režisér Dino Mustafić, měl pocit, že to napsal nějaký Balkánec, který přežil obležení Sarajeva. To město doted' žije v deziluzi a nikdo jako by ji ani neuměl vystihnout, jen já, salónní povaleč. Dinovou absolventskou režii sponzoroval pohřební ústav čili tehdejší Sarajevo. Byl jsem na prvních čtených, ale pochopil jsem, že žijící autor není pro divadelníky ten pravý, žijící autor je prostě komplikace.“

Ve stejné soutěži pak v roce 2019 zvítězil se hrou **Bolo nás jedenást'**. Jde o historickou fresku, která na pozadí historických událostí (od roku 1938 až do současnosti) rozvíjí příběhy hráčů topolčanského fotbalového týmu (je složený ze Slováků, Židů, Čechů a Maďarů) a dopad společenských změn na jejich přátelství. V této souvislosti je zajímavé, že i Pavol Weiss je zkušený fotbalista a nijak se tím netají: „Hrával jsem fotbal za Slovan. Když jsme koupili mlýn na venkově, hrál jsem tam přes deset let sedmou ligu, ale je ještě i osmá. Není umění vyhrát Ligu mistrů, ale vyhrát na hodech v Košolnej! Rozhodčí jsou opilí nebo podplacení, případně obojí, a ani kdyby tam přišli Ronaldo či Mbappé, nemají šanci. I když i na našich hodech jsme jednou prohráli.“

Pavol Weiss se věnuje také výtvarnému umění. S manželkou vlastní galerii současného umění **White & Weiss**. „Galerii považuji za důležitou věc z hlediska podpory umělců a umění.“ V roce 2022 galerie White & Weiss vydala reprezentativní knihu **Malba SK**, která je zasvěceným průvodcem slovenským výtvarným uměním (15 teoretiků a teoretiků, 42 malířů a malířů, 280 děl současné slovenské malby).

Miluje mě. Zbožňuje mě.

Rozhovor s žijícím autorem

Kamarádky jsou vaše první hra. Vzpomenete si, co vás vedlo k jejímu napsání?

Prvotní nápad vznikl z anekdotické situace. Dozvěděl jsem se z vyprávění o dvou kamarádkách, které řešily zrcadlový problém. První se zamilovala do ženatého muže a snažila se ho za každou cenu odvést od rodiny, aby ho mohla mít jen pro sebe. Druhá, která byla vdaná, zjistila, že ji manžel podvádí s mladší ženou, a dělala všechno proto, aby si ho udržela. Tyhle dvě si vzájemně radily a vůbec jim nedošlo, že v zrcadlové optice představují své vlastní soupeřky. Přišlo mi to tak nějak smutně směšné, a tak jsem o tom napsal hru. Byl to můj první text pro divadlo, který jsem nabídl bratislavské Astorce, kde se k mému překvapení zalíbil jejímu uměleckému šéfovi a režisérovi **Romanovi Polákovi** natolik, že ho nakonec i režíroval. Hra je to spíše smutná, protože vypráví i o nenaplněnosti vztahů, o očekáváních a zklamáních. Ale snažil jsem se být vtipný, aby to tolik nebolelo.

Jste dramatik i prozaik. Co rozhodne o tom, zda napíšete povídku, román či hru?

Někde na začátku je nápad a úvaha, zda je to téma na divadelní hru, povídku, novelu, případně velký román... Nejhorší se mi zatím psal román **2500 týdnů**. Od začátku jsem věděl, že chci napsat velký román. První poznámku k románu jsem si zapsal v roce 2012, potom jsem si poznamenával poznámky téměř nepřetržitě. Psal

jsem ho sedm let – sedm roků přepisování, nepřeborné množství verzí, hledání, škrtání, studování historických faktů, ověřování, bádání v archivech, kronikách, dobovém tisku... Bylo to skutečně vyčerpávající. Povídka se dá napsat za den dva a potom už jen přepisovat. Povídce stačí nápad. Psaní her mi přijde jednodušší než román, někdy nejprve napíšu závěr nebo nějaký dramatický výstup, případně zajímavé dialogy, je to taková taktická skládačka. Vždycky ale vím, o čem ta hra má být. Nepracuji lineárním způsobem. Strídání literárních druhů mi vyhovuje. Občas se věnuji i kulturní publicistice, rád píšu o tupých nekulturních politicích, ať už komunálních nebo o těch ve velké politice. V tom máme oba národy na blbečky velké štěstí. Bohužel.

Váš poslední román *2500 týdnů* pracuje s velmi nosným nápadem, že občané města, kteří jsou sociálně i národnostně diferenciováni, hrají fotbal za jeden klub (u nás toto téma využil Ota Filip v *Nanebevstoupení Lojzka Lapáčka ze Slezské Ostravy*). Dokonce jste na tom vystavěl i hru *Bylo nás jedenáct*. Jak moc vás fotbal baví a co vše jste v něm schopni nalézt?

Fotbal a sport mám všeobecně rád. Dokážu sledovat skoro každý sport! V zásadě vždy držím palce těm slabším... Na fotbalu mě fascinuje právě ta zvláštní sociální a vzdělanostní difference. Na vesnici, kde jsem hrával, jsme měli v mančaftu snad všechny profese: policajta, truhláře, elektrikáře, lékaře, traktoristu, studenta, starostu, zedníka a dokonce i jednoho pisálka. Je to svým způsobem koncentrace různorodostí. Já velmi rád pozoruji lidi a u fotbalu mě vždycky někdo nebo něco překvapí. Je to sociální zkušenost, ale i adrenalin, protože já jsem vždycky chtěl vyhrávat. I Ostrava je fotbalové město a třeba Baníkpičo hraje někdy fakt dobře.

Zabýváte se výtvarným uměním a připravil jste prestižní publikaci *Malba SK*. Bije se ve vás literatura s malířstvím?

Ani ne. Galeristou jsem se stal náhodou, přes sběratelství, je to příjemná a strategická záležitost. Podobně jako v divadle musíte jako galerista dlouhodobě plánovat, selektovat, sledovat dění na scéně. V galerii White & Weiss děláme ročně okolo sedmi výstav a minimálně dvě tři patří českým autorům. Troufám si říct, že těm nejlepším. Minulý rok jsme vystavovali vynikajícího malíře **Danie-la Balabána**, který žije a tvoří v Ostravě. Úžasný člověk, úžasný malíř. Obdivoval jsem i jeho bratra Jana, podle mě jednoho z nejlepších českých současných spisovatelů. Mám všechny jeho knihy. Víte, mezi literaturou a výtvarným uměním je jeden zásadní rozdíl při vnímání: obraz si prohlédnete za pár minut, osloví vás, dekodujete ho, odnesete si nějaký vizuální vjem nebo příběh a máte emoci. Ale na čtení knihy musíte mít trpělivost, klid a hodně času... Čtení je náročné. Psaní vyžaduje samotu a koncentraci na text, organizování výstav je spíše společenská a komunikační záležitost.

Hrál jste fotbal, píšete, jste galerista a dokonce i farmář. Vlastně jste takový renesanční člověk. Baví vás to?

Nepřehánějte. Děláním jen to, co mě baví. Galerii se teď víc věnuje manželka Zuzana, kdysi vedla marketing ve velkých telekomunikačních firmách a byla vysloveně excelovský typ, teď výtvarnému umění rozumí na úrovni kurátorů Národní galerie. Vzdělává se, baví ji to, potkává se s umělci, má obrovský přehled. Ona je opravdu komunikačně velmi zdatná, já už jsem jen nevrlý starý bručoun, kterého už nebaví se s lidmi potkávat, natož i povídat si. Raději si všechno vymyslím. Ale třeba to ještě někdy dám. Psaní mě naplňuje, ale už jsem lenivý a opatrný, protože mám pořád pochybnosti, jestli jsem to nemohl napsat líp... A to moje farmaření souvisí s tím, že máme chalupu – starý mlýn – a okolo velké pozemky, a tak chováme, co se dá. Jasně, máme správce, který nám s tím pomáhá. Ale hlavně je příjemné jíst to, co si vypěstujeme a vychováme.

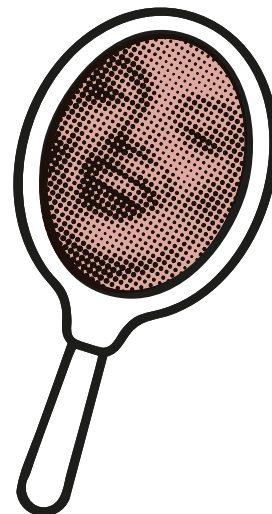

Jo, hodinka je v pohodě.

Až jednou Velký bratr všechno vypne, s rodinkou se přesuneme na mlýn a nějak přežijeme. Můžete pak přijít k nám, dáme vám kousek pole na pěstování brambor a chov slepic.

Jako autor se občas musíte zamyslet i nad smyslem našeho bytí. K čemu podnětnému jste dospěl?

Že záleží jen na rodině a tvorbě. To jediné má smysl. Nebo jste skutečně myslel na prachy?

Jsi kočka, jsi kočka, jsi kočka...

Komorní scéna Aréna, příspěvková organizace
28. října 289/2, 702 00 Moravská Ostrava
pokladna@divadloarena.cz

Prosíme chodte včas, po zahájení představení
není možný přístup do hlediště.

Činnost Komorní scény Aréna, příspěvkové organizace
statutárního města Ostrava, je financována z rozpočtu
města Ostravy.

Divadelní inscenace realizujeme za finanční podpory
Ministerstva kultury České republiky
a Moravskoslezského kraje.

...u nás jste v dobré společnosti

www.divadloarena.cz

OSTRAVA!!!

MINISTERSTVO
KULTURY

Moravskoslezský
kraj

Full HD tisk
printo

FATHER'S
COFFEE ROASTERY

RENGL